

fortrudd; jeg vil, som sagt, stemme imod dette Endringsforslag, fordi det forekommer mig at gaae et Skridt videre frem paa den Bane, man har betraadt ved Loven af 24de April 1860, og som jeg for mit Vedkommende maa ansee for uretfærdig. Jeg skal ikke videre omtale dette Punkt, men kun ogsaa ved denne Paragraph gjøre en Redaktionsbemærkning. Jeg troer, det maa erkjendes af Enhver, at det langt fra vil blive correct Dansk, naar § 2 i Begyndelsen kommer til at lyde saaledes: „Naar en Eier af Fæstegods, derunder indbefattet Besiddere af Behn, Stamhuse og Fedeicommissær, for Indenrigsministeriet godtgjør o. s. v.“ — Hvad angaaer Forslaget til § 5, da maa jeg henholde mig til den høitærede Indenrigsministers Bemærkning om, at det er noget ganske nyt, og jeg skal spøge til et ganske eiendommeligt, fra den almindelige juridiske Opfattelse forskjælligt Begreb, man her opstiller om Voldgiftsmænd m. v. Det er mig umuligt at stemme for et Forslag, der opstiller noget Saadant som en Overvoldgiftsmandscommission med Opmand. Jeg skal tillade mig at gjøre opmærksom paa, at Voldgiftsmænd forudsætte en tilstedeværende Strid, der skal afgjøres ved deres Kjendelse, saavel som en Overenskomst om endelig at lade det beroe ved Voldgiftsmændenes Afgjørelse. Syns- og Skjønsmænd ere derimod en Slags Dommere, der ikke nødvendig forudsætte, at der er en Strid tilstede. Naar man tager Voldgiftsmænd, saa er Meningen den, at der skal mægles mellem to stridende Ansøgere, og naar der bestikkes en Opmand, saa er jo Tanken den, at han skal bringe Sagen til endelig Afgjørelse, ibet han slutter sig til den ene eller den anden af de to forskjellige Meninger; men saa at indføre en Overvoldgiftsmandscommission ovenover 2 Voldgiftsmænd med Opmanden, efterat Opmanden har været tilkaldt for endelig at afgjøre Sagen — ja jeg veed næsten ikke, hvorledes man i Praxis skal kunne bringe dette i Anvendelse. Hvad skal nemlig Opmanden til? Naar man vilde have en Overvoldgiftsmandscommission, saa var det dog naturligt, at lade Opmanden reent falde bort; thi ellers bliver Tingene den, at man først vil have 2 Voldgiftsmænd, og, siger man, kunne de ikke blive enige, saa skal der træde en Opmand til, men naar

han er kommen til, og nogen af Parterne er misfornøiet med Resultatet, saa skal man have en Overvoldgiftsmandscommission. Det er, som sagt, en total Omstyrning af de Føresstillinger, man hidtil har forbundet med Begrebet Syns- og Skjønnsforretninger, Voldgiftsmænd, Opmand o. s. v.

Ordføreren: Jeg skal tillade mig nogle Bemærkninger i Anledning af hvad den ærede sidste Taler ytrede om de 3 Gaarde, der nævnes i § 1. Fortiden kan Ingen eie 3 Bøndergaarde, uden at der sidder Fæstere paa de 2; han kan altsaa ikke komme til at gjøre denne Lov anvendelig paa dem, med mindre han har solgt Gaardene til Fæstere, hans Børn eller Svigerbørn; lader man Tallet 3 blive staaende, saa kan han undgaae det. Nu er der ingen Grund, hvorfor man mere skulde frigjøre den, der eier 3 Bøndergaarde, end den, der eier 100. Derfor som det ærede Medlems Betragtninger vare rigtige, saa maatte § 1 udtrykkes saaledes: Efter 20 Aars Forløb skal Fæstevangen være hævet. Det at undtage 3 Gaarde paa een Haand er aldeles vilkaarligt. Der ligger Ingenting imellem at fastholde Fæstevangen overalt, indtil den Afsløsningsstid eller de Afsløsningsbetingelser ere indtraadte, som man fastsætter. §§ 1 og 2 er i en formindstet Maalestol en Slags Afsløsningslov. § 1 er i den Henseende et Slags Afsløsningslov, at man regner, at for de Bøndergaarde, der ere undtraadte af det snevre Godsforhold, er 20 Aar tilstrækkelig til reent at fritage dem for Fæstevang, uden at der derfor bliver krævet nogen anden Erstatning af dem. Man kunde med større Villighed paalægge dem en Afstøsningssum til Staten, thi den eier en Deel af dem, det Fæstebaand, som paahviler dem, ubtaler slet ikke Andet, end at Staten er Eier og den enkelte Fæster er Forddrot; han er slet ikke Eier, Arvefæster, eller hvad man vil kalde ham, han er kun tilstede som Forddrot, det udtrykkes gennem Fæstevangen, og han kan ikke komme bort fra dette Forhold og træde ind som virkelig Eier, uden at man kan forlange en Godtgjørelse for den Servitut, han bliver frigjort for. Her i Paragraphen har man opstillet den meget milde Regel, at 20 Aar skulde